

Uppgift block 1 Ftg o samhälle FÖR 2

Litteratur: Goodwill Företagsekonomi 2, Sanoma utbildning faktabok och uppgiftsbok.

DEL 1: FÖRETAGANDE I EN GLOBAL VÄRLD

1. Förklara följande begrepp

Marknad

Byteshandel

Industrialismen

Export

Global handel

Outsourcing

Marknadsekonomi

BNP

2. Varför utrikeshandel?

- a. Vilka är skälen till att länder handlar med varandra?
- b. Vilka fördelar ger en stor utrikeshandel för Sveriges ekonomi och Sveriges konsumenter?
- c. Vilka är Sveriges viktigaste handelspartners för export? Se www.ekonomifakta.se
- d. Vilka tre länder importerar vi mest ifrån?
- e. Varför köper Volvo Personvagnar in de flesta bildelarna från andra länder?
- f. Vad betyder, "ökad handel ger ökad specialisering".

3. Outsourcing

- a. Beskriv två företag som använder sig av outsourcing.
- b. Vad är skälen till outsourcing?
- c. Finns det några nackdelar med outsourcing?

Uppgift block 1 Ftg o samhälle FÖR 2

DEL 2: TILLVÄXT OCH HÅLLBAR UTVECKLING

1. Förklara följande begrepp:

- a. Icke förnyelsebar resurs
- b. Corporate Social Responsibility - CSR
- c. Hållbar utveckling
- d. Ekologisk hållbar utveckling
- e. Ekonomisk hållbar utveckling
- f. Socialt hållbar utveckling
- g. Hållbarhetsredovisning

2. Olika resurser, förklara och ge exempel på följande:

- a. Icke förnyelsebara resurser
- b. Förnyelsebara resurser
- c. Icke förbrukningsbara resurser

3. Nämn några alternativa energikällor och förklara varför de inte är skadliga för miljön.

4. Företags miljöarbete. De flesta företag redovisar sina miljöinsatser på sin hemsida. Gå in på IKEA:s eller HM:s hemsida och läs om deras arbete för hållbar utveckling och besvara följande frågor:

- a. Vilka miljömål har företaget satt upp?
- b. Hur arbetar företaget för att uppnå sina mål?
- c. Vilka organisationer samarbetar de med?

5. Hur arbetar Klara Östra med hållbarhet?

DEL 3 PLANERING OCH BESLUT

1. Förklara följande begrepp:

- a. Kvantitativt mål
- b. Kvalitativt mål
- c. Strategisk planering
- d. Taktisk planering
- e. Operativ planering
- f. Ekonomisk frågeställning
- g. Bolagsstämma
- h. Medbestämmandelagen
- i. Lagen om anställningsskydd
- j. Diskrimineringslagen

2. MBL Medbestämmandelagen - MBL

På Riksdagens hemsida finns [Medbestämmandelagen](#) i sin helhet. Den är indelad i rubriker, Fredsplikt, Kollektivavtal etc. Det är lätt hitta begreppen med litet tålamod. På [Medlingsinstitutets hemsida](#) finns också en lättläst text.

- a. Vad står det i lagen om Fredsplikt?
- b. Vad är ett kollektivavtal enligt MBL?
- c. Vilka skyldigheter att förhandla har arbetsgivaren enligt lagen?
- d. Vilken informationsskyldighet har arbetsgivaren enligt lagen?

Uppgift block 1 Ftg o samhälle FÖR 2

3. Lagen om anställningsskydd - LAS

På Riksdagens hemsida finns [Lagen om anställningsskydd](#) i sin helhet. Den är indelad i rubriker, Rätt till information, Kollektivavtal, Varsel, Medling, Rätt att arbeta till 69 års ålder etc. Det är lätt att hitta i lagtexten med stöd av rubrikerna. På [Medlingsinstitutets hemsida](#) finns en lättläst text om LAS

- a. Vad menas med tillsvidareanställning?
- b. Vilka skäl kan en arbetsgivare åberopa för att säga upp en tillsvidareanställd person?
- c. Vad säger lagen om att säga upp en tillsvidareanställd på grund av ålder eller sjukdom?
- d. Om anställda ska sägas upp på grund av arbetsbrist, ska det ske enligt en viss turordning. Hur ser denna turordning ut?
- e. Kan arbetsgivaren frångå denna turordning om man vill behålla personer med för företaget särskilt viktig kompetens?
- f. Servitören Lasse kommer ofta för sent till arbetet och gäster får vänta länge på att beställa mat. För restaurangen säga upp Lasse pga misskötsel?
- g. Restaurang Lammburgaren AB visar dålig lönsamhet och behöver säga upp personal. Ali är senast anställd, men har en unik kompetens, han kan också programmera företagets kassor. betyder det att Ali kan få behålla sitt arbete medans andra får gå från jobbet trots att de har varit anställda längre?
- h. Kocken Mustafa har fått en lungsjukdom efter Covid och orkar inte lyfta kastruller och kan inte heller stå upp en hel kväll. Har restaurangens VD rätt att säga upp honom?

4. Diskrimineringslagen.

I sin helhet finns [Diskrimineringslagen](#) på riksdagens hemsida. Den är litet snårig att läsa igenom. Läs särskilt de inledande texterna om ändamål med lagen och definition av diskriminering. Det finns också en lättläst text på DO:s hemsida - [Diskrimineringsombudsmannen](#).

- a. Vilket ändamål har lagen? Vad vill lagen motverka?
- b. Hur definierar lagen diskriminering?
- c. Ge exempel på tre viktiga samhällsområden där lagen kan tillämpas.

Uppgift block 1 Ftg o samhälle FÖR 2

- d. Gäller lagen även privata trakasserier till exempel om en granne uppträder olämpligt mot en person med annan etnisk bakgrund?
- e. Föreligger diskriminering i följande fall?
- i. Två män med afrikanskt ursprung blir nekade att komma in på en nattklubb med motiveringen att det är fullt. En stund senare anländer tre kvinnor och blir insläppta utan problem.
 - ii. Samira, som har ett utländskt klingande namn, är civilekonom och har arbetat två år på en redovisningsbyrå. Hon vill byta jobb och söker en tjänst som ekonom på ett företag. Efter en tid får hon ett brev där företaget tackar för visat intresse men meddelar att tjänsten har tillsatts av en annan sökande. Hon upptäcker senare att en annan tjej med vanligt svenskt namn har fått jobbet trots att hon har betydligt sämre meriter.
 - iii. Cecilia arbetar som tandläkare på Folktandvården. En dag bestämmer hon sig för att konvertera till Islam. Som ett led i detta bestämmer hon sig för att bära sjal, hijab. Hennes chef tycker att det är fel av hygieniska skäl och förbjuder detta. Cecilia blir förtvivlad, hon säger upp sin anställning och anmäler arbetsgivaren till DO.
 - iv. En manlig köksmästare lägger sin hand på en kvinnlig kallskänkas stjärt och säger "fint jobbat lilla gumman".
 - v. Ali får inte ett jobb han har sökt som diskare därför att arbetsgivaren säger att han talar för dålig svenska.
 - vi. En man vägrar låna ut sin häcksax till sin homosexuelle granne med motiveringen att han "inte vill riskera att få aids".